

JAARGANG 21

APRIL 2024

NR. 4 - 224

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Tien verschijningen van de opgestane Heer

4 DE ZONDOFFERS VAN LEVITICUS 5

Leviticus 5:1-13

6 BESTUDEER DE SCHRIFTEN

6 VERWOND EN VERBRIJZELD

7 DE NEERGEDAALDE IS DE OPGEVARENE

Deel 1 - Efeziërs 4:8-10

9 WOORDSTUDIE

Moedeloos worden: verwijtbaar of niet?

10 HET BOEK PREDIKER

Deel 9 - Een en Al Vluchtigheid

12 VOLLEDIGE OVERGAVE

2 Korinthiërs 12:1-10

12 ADVERTENTIE

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma **AcrobatReader®** (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/rechtstreeks>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Thessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. Gebruikte foto's en illustraties zijn ofwel uit eigen archief, fotostock, of anders aangegeven.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

TIEN VERSCHIJNINGEN VAN DE OPGESTANE HEER

Hugo Bouter

Ik had vroeger altijd de gewoonte rond de Paasdagen over de opstanding van Christus iets te lezen in het boek van Cor Bruins met vergelijkende bijbelstudies over de vier evangeliën¹, vanwege het mooie overzicht dat hij geeft van de verschijningen van de opgestane Christus. Wij zijn als gelovigen geen mythen of fabels gevolgd (2 Tim. 4:3-4), maar het grote verlossingswerk, de opstanding en de hemelvaart berusten op verifieerbare historische feiten.

De apostel Paulus geeft hiervan ook een uitvoerig overzicht in 1 Korinthiërs 15, waarbij hij de geschiedenis zelfs belicht tot in de verre toekomst: de wederkomst van Christus met macht en majesteit, het komende Vrederijk, en het einde daarna. Het is zo goed te weten dat wij wat dit betreft niet aan de willekeur van mensen zijn overgeleverd, maar dat onze zekerheid is gebaseerd op het betrouwbare Woord.

Maar Christus *is* opgewekt, en Hij is ook opgestaan uit de doden in eigen kracht. Hij is de levende Heer. In 1 Korinthiërs 15 vanaf vers 12 legt Paulus uit waarom de opstanding van de Heere Jezus zo belangrijk is. Hij komt tot de conclusie dat wanneer Christus niet opgewekt zou zijn, zoals sommigen beweerden en ook nu nog steeds beweren, dat hij, Paulus, dan een leugenaar is geweest en de Korinthiërs in sprookjes hebben geloofd. Paulus maakt heel duidelijk: zonder de opstanding van Christus is ons geloof waardeloos. God kan ons dan geen redding geven. Wat een geluk dat de opstanding een feit is!

1) Ned. editie 1984 Medema, Vaassen. Oorspronkelijke Engelse titel: The Divine Design in the Gospels.

Paulus zegt hier o.a. het volgende: 'Als nu Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe zeggen dan sommigen onder u dat er geen opstanding van doden is? Maar als er geen opstanding van doden is, dan is ook Christus niet opgewekt; en als Christus niet is opgewekt, dan is ook onze prediking vergeefs, en vergeefs is ook uw geloof; en dan blijken wij ook valse getuigen van God te zijn, omdat wij van God getuigd hebben dat Hij Christus heeft opgewekt, die Hij niet heeft opgewekt als er inderdaad geen doden worden opgewekt. Want als er geen doden worden opgewekt, dan is ook Christus niet opgewekt. En als Christus niet is opgewekt, dan is uw geloof inhoudsloos, dan bent u nog in uw zonden; dan zijn ook zij die in Christus ontslapen zijn, verloren. Als wij alleen in dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de ellendigste van alle mensen. Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als Eersteling van hen die ontslapen zijn' (1 Kor. 15:12-20).

Laat niemand ons die blijde zekerheid ontnemen en laten wij ook zelf als levend gemaakte gelovigen onze wandel voortzetten 'in nieuwheid van leven' (Rom. 6:5-11).

Met een zegen-groet namens de redactie, Hugo Bouter

Overzicht van de feiten

Betreft de volgende personen	Bijbelpassages
1. Maria Magdalena, en de andere Maria	Matt. 28:1-10; Mark. 16:1-11; Luk. 24:1-12; Joh. 20:1-18
2. Enkele andere vrouwen	Luk. 23:55-24:10
3. Petrus	Luk. 24:34; 1 Kor. 15:5
4. Emmaüsgangers	Mark. 16:12-13; Luk. 24:13-33
5. De twaalf zonder Thomas	Mark. 16:14; Luk. 24:33-43; Joh. 20:19-23
6. De twaalf met Thomas erbij	Joh. 20:24-29
7. Zeven apostelen bij de zee van Tiberias	Joh. 21:1-25
8. Meer dan 500 broeders tegelijk	Matt. 28:16-20; Mark. 16:15-18; 1 Kor. 15:6
9. Jakobus	1 Kor. 15:7
10. De discipelen bij de hemelvaart	Mark. 16:19; Luk. 24:50-51; Hand. 1:6-11

DE ZONDOFFERS VAN LEVITICUS 5

LEVITICUS 5:1-13

W.J. Lowe

Bij de zondoffers waren er twee belangrijke aspecten:

- de handelingen die met het *bloed* moesten worden verricht;
- het *vet*, dat op het altaar moest worden verbrand (zie Lev. 4 en 5).

Het volgende had plaats volgens de wet: de schuldige beleed zijn zonde en bracht zijn offerande naar de HEERE. Hij legde zijn hand op de kop van het dier, dat hij daarna slachtte. Daarna streek de priester van het bloed aan de horens van het brandofferaltaar en goot de rest van het bloed uit aan de voet van het altaar, en verbrandde het vet op het altaar. Dit dient ertoe om twee bepaalde waarheden duidelijk te maken in verbinding met de plaatsvervangende en de verzoening van de zondaar met God.

In de eerste plaats moest de schuldige zich één maken met het heilige slachtoffer, door te erkennen in de tegenwoordigheid van God dat dit offer met zijn leven zou moeten boeten voor de zonde die hij had bedreven. Zoals de wet zegt: 'De ziel die zondigt, die zal sterven'. Omdat het offer in zijn plaats stierf, kon hij rekenen op Gods vergeving. Aan de rechtvaardige eis van de wet is voor ons voldaan door het vergoten bloed, door middel van het leven dat gegeven is (vgl. Rom. 3:24-26; Joh. 10:10-11).

Daarna werd het vet, het beste deel van het offer, door het vuur op het altaar verteerd. Dit is een beeld van de manier waarop God hier op aarde is verheerlijkt, daar waar de zonde is bedreven. Het *vuur* stelt namelijk het *oordeel* van God voor. Op die manier begrijpen wij door welk middel de plaatsvervangende kan plaatshebben. Het gestorte bloed zou uit zichzelf geen kracht hebben, als het slachtoffer dat de zonde droeg niet het oordeel van God onderging. Dat is ook de eerste gedachte die de Schrift ons leert in verband met het zoenoffer, waarvan het vet werd verteerd op het altaar: 'En de HEERE rook die liefelijke reuk, en de HEERE zei in Zijn hart: Ik zal voortaan de aardbodem niet meer vervloeken omwille van de mens' (zie Gen. 4:4; en Gen. 8:21).

De offerande van David op de dorsvloer van Ornan de Jebusiet is ook een merkwaardig voorbeeld van deze waarheid (1 Kron. 21:18-28). Dat is nog treffender, omdat in dit geval *vuur uit de hemel* neerdaalde om de koninklijke offerande te verteren. Op het ogenblik dat *dit* gebeurde, sprak de HEERE tegen de engel die zijn zwaard had uitgetrokken over Jeruzalem, en hij stak het in de schede. God laat ons zodoende zien hoe *rechtvaardig* Hij is, wanneer Hij in *genade* handelt.

Zolang er alleen sprake is van de verantwoordelijkheid van de mens tegenover God – en dat is het beginsel van

de wet – is het duidelijk dat de zondaar niet op vergeving kan rekenen: 'Ga niet in het gericht met Uw dienaar, want niemand die leeft, is voor Uw aangezicht rechtvaardig' (Ps. 143:2). Dat is de houding van de godvrezende Israëliet, die weet met een rechtvaardig God van doen te hebben. David kon dan ook op dat ogenblik niet naar de tentwoning gaan om God te zoeken bij het altaar, want hij was bevreesd voor het zwaard van de engel. Maar zodra hij zag dat de uitoefening van het oordeel door middel van het vuur uit de hemel het middel was om het volk te verlossen en te voldoen aan Gods gerechtigheid, zei hij: 'Dit hier is het huis van de HEERE God, en dit is het brandofferaltaar voor Israël' (1 Kron. 22:1). God toonde dat het heil alléén door Hem tot stand was gebracht, en David rustte in deze kostbare openbaring. De tegenwoordigheid van God en van Zijn huis maakte hem niet bang, zoals het geval was geweest met Jakob in Genesis 28. Integendeel, David vond er zijn behagen in, want hij wist dat God vóór hem was (Ps. 27).

Drie schuldoffers

In Leviticus 5:1-13, dat nu onze aandacht heeft, vinden wij *drie* verschillende offers voor de zonde; ze zijn ook verschillend in hun diepere betekenis. Ze moesten worden gebracht overeenkomstig het vermogen van degene die schuldig was. De zonden die aan het begin van het hoofdstuk worden genoemd, hebben in alle drie gevallen hetzelfde karakter (Lev. 5:1-4). Het gaat om onbewuste verontreiniging. Dit geeft ons de gelegenheid het belang te laten zien van de waarheid van God voor het geweten, als de geestelijke middelen ontbreken om in de volle omvang van de gedachten van God in te treden.

Het eerste en tweede zondoffer

Het eerste offer betrof een dier van het vrouwelijk geslacht uit het kleinvee, dat werd geofferd door iemand uit de bevolking van het land, die niet tot de voorname Israëlieten behoorde (vgl. Lev. 4:27-28). Deze offerande laat ons het algemene beginsel zien in overeenstemming met het onderwijs van hoofdstuk 4. Dan volgen twee gevallen, waarin het toegestaan was een offerande van geringere waarde te brengen. Vers zeven geeft het eerste geval: 'Maar als zijn vermogen ontoereikend is voor een stuk kleinvee, dan moet hij de HEERE zijn schuldoffer brengen voor de zonde die hij begaan heeft: twee tortelduiven of twee jonge duiven, één als zondoffer en één als brandoffer' (Lev. 5:7).

Als we de betekenis van deze typen proberen te begrijpen, dan lijkt het erop dat de *kleinere* offers de gedachte aan een *zwakker* begrip van de ernst van de zonde suggereren. De hoofdpunten die hier worden genoemd, laten dit zien en drukken het op ons geweten. Het is duidelijk dat de hoeveelheid bloed die in het geval van een tortelduif werd vergoten gering was. Maar de beide delen van de offerande waren volledig aanwezig: er was bloed en er was ook het vet, dat door het vuur op het altaar werd verteerd. En de tweede duif werd als een brandoffer bereid volgens het voorschrift (Lev. 5:10). Het brandoffer was speciaal van toepassing op de *persoon* van de zondaar, het werd gebracht om hem aangenaam te maken voor God.

Maar de voorschriften dienden om de boosheid van het natuurlijk hart duidelijk te maken. Ons hart denkt al gauw dat God geen bezwaar heeft om ons in genade aan te nemen, en dat Hij de zonde niet ernstiger beoordeelt dan wij het zelf

doen. Wij hopen dat Hij de zonde voorbij laat gaan en niet lang erbij stil blijft staan, omdat het maar een kleine zonde is of van weinig betekenis in onze ogen – en niet omdat die zonde is verzoend op de wijze die beantwoordt aan Gods gerechtigheid. God kan zo'n gedachte niet verdragen. De zondaar wordt niet in genade aangenomen, omdat hij weinig heeft gezondigd, of omdat hij geldige excuses heeft en op die manier aan het rechtvaardige oordeel kan ontkomen. Nee, God kan de zondaar alleen aannemen door de verzoening die naar Zijn gedachten is – waardoor Hij is verheerlijkt, en die Hij heeft aanvaard.

Onze harten worden geraakt door het feit dat God de zondaar onderworpen ziet *aan de dood*, en dat het brandoffer op het altaar opstijgt tot een welriekende reuk voor God. Dat alleen opent voor schuldige mensen de toegang tot de genade van God. Niet alleen de *dad*en van de zondaar zijn verwerpelijk, maar zijn *persoon* is onrein. Dat was wat hij moest erkennen in de tegenwoordigheid van God, dan was er genade om aangenomen te worden. Dat is de betekenis van het brandoffer. Hoe zwak ons begrip ook is van de zonde, God kan ons alleen aanzien als de dood tussenbeide treedt; en die dood is ondergaan door het plaatsvervangende offer. Al deze offers spreken van Christus en Zijn werk: *'Daarom zegt Hij bij Zijn komen in de wereld: Slachtoffer en offerande hebt U niet gewild, maar U hebt Mij een lichaam toebereid; in brandoffers en zondoffers hebt U geen behagen gehad. Toen zei Ik: Zie, Ik kom (in de boekrol is over Mij geschreven) om Uw wil te doen, o God'* (Hebr. 10:5-7).

De verschillende offers die volgens de wet geofferd werden, hadden wel hun nut om de goddelijke beginselen te kunnen onderscheiden. Die beginselen zijn eeuwig in hun toepassing. Maar de offers konden niet tot stand brengen wat God op het oog had. Het bloed van stieren en bokken kan geen zonden wegnemen (Hebr. 10:4). Hoe belangrijk het getuigenis ook was, dat aan de zondaar werd gegeven door middel van een rein en onbevlekt offer dat in zijn plaats de dood en het oordeel onderging, er was een geheel *ander* en *beter* slachtoffer nodig om de zonde voor God weg te doen. De Zoon van God is op aarde gekomen, en Hij heeft Zichzelf overgegeven. Alleen door Zijn werk kan God ons in Zijn gunst aannemen (Hand. 4:12).

Het derde zondoffer

Maar het derde zondoffer dat in Leviticus 5 wordt genoemd, is een merkwaardig offer, aangezien er geen bloed werd vergoten (Lev. 5:11-13). Dat zou moeilijkheden kunnen geven, want het lijkt in tegenspraak met het beginsel van Hebr. 9:22 te zijn: *'(...) zonder bloedstorting is er geen vergeving'*. Toch zullen we zien dat die tegenspraak slechts schijnbaar is. Want zoals het tweede offer diende om de aandacht te vestigen op de werkelijke *toestand* van de zondaar (hoe zwak zijn begrip ook was van de zonde waaraan hij schuldig stond), zo maakte het derde offer van fijn meel het ware karakter duidelijk van de *Persoon* Die in onze plaats is gaan staan. Anders zou geen bloedstorting in staat zijn geweest de zonden uit te wissen.

Het zondoffer van *fijn meel* was ook een offer voor de zonde, evenals het lam en de tortelduiven bij de voorgaande offers. Maar het had geringere waarde, overeenkomstig de beperkte middelen van de schuldige Israëliet. Er vond geen bloedstorting plaats. Er was echter wel iets dat bij geen

enkel zoenoffer ontbrak, namelijk dat een deel door het vuur ging en werd verteerd op het altaar (Lev. 5:12). Juist die waarheid wordt hier naar voren gebracht. De Geest van God vestigt onze aandacht op wat het allerbelangrijkst is. Als ons vermogen te gering is om Gods gedachten te verstaan over onze eigen schuld en onze diep gevallen toestand, wordt de *volmaakte offerande* en niet de zondaar voor de aandacht gesteld. Zo zien wij hier de waarheid van de uitoefening van het oordeel over de zonde in de Persoon van onze Plaatsvervanger, *'Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout'*. Toen Hij die droeg, werd Hij van God verlaten. Wie kan de diepte peilen van de bittere beker die Hij toen alleen heeft moeten drinken? Want Hij alleen kon die drinken, en Hij was gekomen om de wil van God te volbrengen en ons te heiligen. Wat een oneindige liefde en wat een geluk te weten dat God Zichzelf heeft verheerlijkt in onze redding!

Er is nog een kostbare waarheid, die besloten ligt in het gebruik van het *meelbloem*. Het fijne meelbloem diende normaal als graanoffer. Men goot er dan olie over en legde er wierook op (Lev. 2:1). Maar hier in Leviticus 5 bracht men het als een *zondoffer*. Er werd dan geen olie of wierook bijgevoegd. Het fijne meelbloem stelt de onbevleete mensheid voor van de Heere Jezus Christus. Op dit punt legt de Heilige Geest de nadruk, namelijk dat wat Christus in Zichzelf is, de volmaakte Mens Die alleen in staat was het ware Zondoffer te worden. Want Hij is Mens geworden om te kunnen *sterven* (Hebr. 2:9).

Wat de Schrift hier onder onze aandacht brengt, is niet zozeer de waardering van Zijn volmaakte leven, Zijn toegewijde dienst, Zijn onbegrensde gehoorzaamheid – die het hart van de aanbieder vervult, die bij het brandoffer zijn graanoffer brengt. Dat alles is de *wierook* bij het offer. Het is ook niet de kracht van de Heilige Geest, voorgesteld in de *olie*. Er kan geen sprake zijn van dit geestelijke inzicht bij iemand die te 'arm' is om in de tegenwoordigheid van God de diepte van zijn eigen gevallen toestand te erkennen. Nee, er is geen olie, en geen wierook. Maar wat de aandacht trekt en de gedachten bezighoudt, is de absolute volmaaktheid van de *Mens* Die door God is gesteld tot een genadetron (Rom. 3:25).

Niets toont zo duidelijk de volmaakte heiligheid van de Heere Jezus als het feit dat Hij voor ons tot *zonde* is gemaakt. Het Woord legt dan ook dikwijls de nadruk op het speciale karakter van het zondoffer. Het is *allerheiligst* (Lev. 6:18, 22; 7:1). Is er niet iets moois in de manier waarop God Zichzelf verwaardigt ons in onze zwakheid tegemoet te komen en onze gedachten alleen te richten op de Persoon van Zijn geliefde Zoon, het Lam zonder gebrek? Laten wij die onze zwakheid voelen, ons geringe vermogen om de gedachten van God te verstaan – die zoals de arme Israëliet zelfs geen twee tortelduiven kunnen brengen, om niet te spreken over het lam dat door de wet werd voorgeschreven – ons verblijden in het getuigenis van God over Zijn Zoon. Laten wij de grote waarheid aannemen dat het oordeel is neergekomen op het heilige Slachtoffer dat onze plaats heeft ingenomen. Het fijne meelbloem werd op het altaar verteerd door het vuur: *'Hem Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem'* (2 Kor. 5:21).

Bron: [Le Messager Évangélique 1956-13; Les sacrifices pour le péché de Lévitique 5](#)

BESTUDEER DE SCHRIFTEN

Vragen

1. Welke Egyptische koningin wordt bij name genoemd in de Bijbel?
2. Welke profeet schreef een boekje tegen Edom?
3. Welk evangelie vermeldt dat een engel de steen wegrolde voor het graf van de Heere Jezus?

Antwoorden

1. Tachpeneš, de gebiedster (1 Kon. 11:19)
2. Obadja (vs. 1-21)
3. Mattheüs (Matt. 28:2)

VERWOND EN VERBRIJZELD

Hugo Bouter e.a.

'En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht. Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen' (Gen. 3:15).

'In één huis moet het (Pascha) gegeten worden. U mag van het vlees niets uit het huis naar buiten brengen, en u mag er geen been van breken' (Ex. 12:46).

'Hij bewaart al zijn beenderen, niet één daarvan wordt gebroken' (Ps. 34:21).

'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld' (...) *'Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt'* (Jes. 53:5, 10).

'Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE van de legermachten. Sla die Herder en de schapen zullen overal verspreid worden. Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden' (Zach. 13:7).

'De soldaten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de andere die met Hem waren gekruisigd; maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al was gestorven, braken zij Zijn benen niet. Maar één van de soldaten doorstak Zijn zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit. En hij die het heeft gezien, getuigt het en zijn getuigenis is waar; en hij weet dat hij zegt wat waar is, opdat ook u gelooft. Want deze dingen zijn gebeurd opdat de Schrift vervuld wordt: 'Geen been van Hem zal worden verbrijzeld'. En weer een ander Schriftwoord zegt: 'Zij zullen zien op Hem die zij hebben doorstoken' (Joh. 19:32-37).

Wat mij bezighoudt, is het betekenispectrum ¹ van het

woord 'verbrijzelen' in diverse Messiaanse profetieën in de Schrift, met name in Genesis 3 en in Jesaja 53 vers 5 en 10. Ik ben wel een aanhanger van de figuurlijke uitleg van deze verzen, maar wil de letterlijke uitleg niet helemaal uitsluiten. Ik denk dan aan het verbrijzelen of vermorzelen van de hiel van de Messias, het Nageslacht van de vrouw (Gen. 3:15). Bij de kruisiging werden de voeten van de Heer immers doorboord door spijkers, en kan ook de hiel verbrijzeld zijn. Figuurlijk gezien betekent het vooral dat er een einde kwam aan Christus' wandel hier op aarde, terwijl Hij op het kruis gelijktijdig de kop van de oude slang vermorzelde en een geweldige overwinning behaalde over de satan, de zonde en de dood (vgl. Kol. 2:15).

Nieuwere vertalingen gebruiken hier in Genesis 3 echter niet het woord verbrijzelen, maar *bedreigen* of *bijten*. Anderzijds is het van belang dat de beenderen van het ware Paaslam niet mochten worden gebroken of verbrijzeld (Ex. 12:46; Joh. 19:36). Dit ondersteunt dan weer de figuurlijke uitleg van het woord 'verbrijzelen', ook in Jesaja 53. Het gaat in de eerste plaats om het werk van Gods slaande hand, die het leven van de Messias afsneed van de aarde (vgl. Dan. 9:26). Onze vertalingen gebruiken hier het woord 'uitroeien'.

Verbrijzelen is nog iets sterker. Sluit dit woord mogelijk ook niet het lijden in dat de mensen en de soldaten Christus aandeden onder Gods toelating, en overeenkomstig Zijn plan? Het slaan van de Herder in Zacharia 13 gebeurde ook door toedoen van mensenhanden, die Hem in het gezicht sloegen en Hem aan het kruis nagelden.

Het slaan van de Herder sloot echter ook het lijden van Godswege in, evenals dat in Jesaja 53 het geval is. Vers 10 immers stelt expliciet dat Jahweh Hem verbrijzelde. Verder gebeurde dit vanwege onze overtredingen en ongerechtigheden. Is niet uitsluitend God Degene Die deze oordeelt en bestraft? Het is God Die kan vergeven, en evenzo is Hij het Die de zonde oordeelt. Natuurlijk, soms straft of tuchtigt Hij via mensen of volken, maar dat is in Jesaja 53 niet de kerngedachte.

Bovendien, we kunnen er niet omheen dat de Schrift stelt dat geen enkel been van Christus gebroken zou worden. Overigens stellen deskundigen ook dat de spijkers *tussen* de botten doorgaan, niet erdoor heen zodat deze verbrijzeld zouden worden. De spijkers raakten vaak pezen en dergelijke, maar doorboorden geen beenderen.

1) Mede naar aanleiding van de Zoeklichtuitgave 'Verwond en verbrijzeld' van mei 2014.

DE NEERGEDAALDE IS DE OPGEVARENE

DEEL 1 - EFEZIËRS 4:8-10

Kris Tavernier

‘Daarom zegt Hij: ‘Opgevaren naar de hoge heeft Hij de gevangenschap gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven’. Dit nu: Hij is opgevaren, wat is het anders dan dat Hij ook is neergedaald naar de lagere delen van de aarde? Hij die is neergedaald, is ook Degene die is opgevaren boven alle hemelen, opdat Hij alles zou vervullen’.

De geciteerde verzen uit de brief van Paulus aan de Efeziërs zijn niet gemakkelijk en hebben al velen hoofdbrekens gekost om ze te begrijpen. Ik merk dat sommige Bijbelcommentaren vooral aan vers 8 gewoon voorbijgaan. Onlangs sprak ik met een aantal mensen over deze verzen en die zeiden dat ze die verzen ook maar gewoon laten liggen en eroverheen lezen. Deze verzen zijn echter te mooi om dat te doen en daarom wil ik er hier op ingaan.

Daarom zegt Hij

Vers 8 begint met het redengevend woordje ‘daarom’ (Gr. *dio*). Er is dus een verband tussen hetgeen volgen gaat en hetgeen ervoor werd geschreven. Het later gezegde verklaart namelijk het eerdere. Dat eerdere is dat aan ieder de genade (Gr. *charis*) gegeven is, zoals Christus het goedvindt om gaven te geven waarmee wij Hem kunnen dienen.

In de verzen 4-6 heeft Paulus het gehad over de eenheid van de gelovigen, maar niet iedereen heeft daarbij dezelfde functie. Zoals in een lichaam niet elk deel dezelfde functie heeft, maar wel van belang is. De een is niet meer dan de ander, maar de taken zijn wel verschillend. Het is de soevereiniteit van Christus om te bepalen hoe Hij de gaven uitdeelt, het zijn immers Zijn gaven (vgl. 1 Kor. 12:11). Hij weet namelijk wat het beste is voor ieder van ons en hoe Hij ons het beste kan plaatsen in Zijn gemeente. Christus deelt dus de gaven uit, en vers 8 verklaart hoe – of beter: op welke grondslag – Hij dat heeft gedaan én nog steeds doet. Want sinds Zijn hemelvaart heeft Hij niet opgehouden gaven te geven aan de gemeente.

Hij is opgevaren

Met de woorden ‘opgevaren naar de hoge’ is het duidelijk dat het geven van de gaven in verband staat met de hemelvaart en de verhoging van Jezus Christus. Blijkbaar zijn er met Zijn hemelvaart onder andere de volgende twee zaken verbonden. Ten eerste heeft Hij ‘de gevangenschap gevangen genomen’, en ten tweede heeft Hij ‘de mensen gaven gegeven’. Paulus citeert hier Psalm 68:19. We moeten dus daar kijken om te begrijpen waarom Paulus dit vers uit het Oude Testament citeert in zijn brief aan de Efeziërs en

dit als verklaring geeft voor het schenken van gaven door Jezus Christus.

Psalm 68:19 luidt: ‘U bent opgevaren naar omhoog, U hebt gevangenen weggevoerd, U hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja ook aan de opstandigen: om bij U te wonen, HEERE God’ (HSV). De laatste zinsnede citeert Paulus niet en die laten we dus ook liggen. Maar ook hier in dit vers gaat het om een ‘opvaren naar omhoog’, evenals in de brief aan de Efeziërs. We lezen in beide tekstgedeelten over ‘gevangenen die worden weggevoerd’, en over ‘gaven die uitgedeeld worden’. Paulus citeert hier dus bewust dit vers uit Psalm 68 als een verklaring.

Deze Psalm (en ook dit vers) gaat over de zegevierende Messias van Israël. Nadat de strijd is gestreden, gaat Hij op naar de tempel in Jeruzalem. Het vers ervoor, vers 18, spreekt over de strijdswagens van God. Er is dus een strijd gevoerd. Vers 25 verhaalt van de intocht: ‘O God, zij hebben Uw intocht gezien, de intocht van mijn God, mijn koning, in het heiligdom’.

Dit is het beeld dat we voor ogen moeten hebben om zowel onze verzen uit Efeziërs 4 als Psalm 68 te begrijpen: Het gaat om de zegetocht van de koning, nadat hij de strijd heeft gewonnen en terugkeert naar zijn paleis. Concreter gaat het in Psalm 68 over de zegetocht van de Messias, Die de strijd heeft gestreden en als Overwinnaar naar het heiligdom gaat, over Jahweh Die de berg Sion bestijgt. Daarbij heeft Hij gevangenen en buit meegebracht (vgl. Num. 31:12; Jes. 49:24 als illustratie hiervan). Houd dit beeld vast. Er wordt ons een ware triomftocht voor ogen geschilderd. En zo moeten we ook de hemelvaart van Jezus en Zijn verhoging bezien. Ook dat was een zegetocht, nadat Jezus de strijd heeft gestreden en overwonnen heeft!

Dit is de parallel tussen de zegevierende Koning van Psalm 68 en de Opgevarene uit Efeziërs 4. Dit is de associatie die Paulus maakt tussen beide verzen, beide zijn een ‘opvaren naar de hoge’. In Psalm 68 gaat de Messias de berg op naar de tempel. In Efeziërs 4 gaat de Heer Jezus omhoog naar de troon in de hemel (vgl. Openb. 4; 5:6).

De gevangenschap gevangen genomen

Het eerste wat Paulus vervolgens vermeldt, is dat Christus ‘de gevangenschap’ gevangen heeft genomen. Dit lijkt mij niet primair het betoog van Efeziërs 4, maar Paulus noemt het wel voor de volledigheid. Anderzijds is het ook niet onbelangrijk, omdat het ons meer vertelt over de grootheid van de overwinning van de Opgevarene. Daarom willen wij toch voldoende aandacht eraan besteden.

In het Grieks (Ef. 4:8) staat er letterlijk dat Hij de ‘krijgsgevangenschap’ (Gr. *aichmalosia*) gevangen heeft genomen, zoals ook het Hebr. *sjebi* (Ps. 68:19) letterlijk ‘de gevangenschap’ betekent. Hoe kunnen wij dit verstaan, dat de (krijgs)gevangenschap *zelf* gevangen is genomen? In beide gevallen kan er vanuit de grondtekst echter ook gedacht worden aan ‘een groep van gevangenen’, dus aan personen. In Richteren 5:12 staat namelijk dezelfde uitdrukking in de grondtekst als in Psalm 68:19, en het is daar weergegeven als: ‘neem uw gevangenen gevangen’. Het beeld is dan ook dat de gevangenen als zodanig worden meegevoerd in de stoet, waarin de overwinnaar zegevierend thuiskomt. Dat was heel gebruikelijk en het is eeuwenlang zo geweest bij de volken in de antieke wereld. Denk

bijvoorbeeld maar aan de edelen uit Israël, die weggevoerd werden naar Babel en als gevangenen werden getoond aan het volk van Babel bij de terugkeer na de overwinning. Dat was in de antieke geschiedenis heel gebruikelijk, o.a. ook nog in het Romeinse Rijk zelfs eeuwen later. Het was een presentatie van de grootheid van de overwinning. In onze overdenking: de grootheid van de overwinning van de Opgevarene, onze Heer Jezus Christus.

Maar wie zijn nu deze gevangenen? Laat ik maar meteen zeggen dat hierover twee meningen zijn onder de uitleggers. De ene visie is dat de Heer Jezus de gelovigen heeft bevrijd uit het dodenrijk en hen vervolgens een plaats heeft gegeven in de hemelse gewesten mét Hem. De gedachte is dan dat de gevangenschap is opengebrouwen en de gelovigen als verlost met Hem zijn meegegaan. Echter wringt die uitleg nogal met het beeld zoals wij dit hier voor ogen krijgen, namelijk dat de gevangenen als *gevangenen* worden meegevoerd en niet als verlost krijgsgevangenen. Bovendien weten we uit de geschiedenis van de rijke man en de arme Lazarus (Luk. 16:19-31), dat de gelovigen ook reeds vóór Jezus' hemelvaart gescheiden waren van de ongelovigen; en dat zij zich niet in een soort gevangenis bevonden. Nee, de gelovigen bevonden zich toen reeds op een goede plaats en waren daar niet als gevangenen.

De andere visie klinkt dan ook aannemelijker. Dan zijn de gevangenen die meegevoerd werden niet de ontslapen gelovigen, maar de boze machten en krachten, overheden en demonen. Zij zijn overwonnen door de strijd die de Heer Jezus heeft gevoerd. Reeds in het eerste hoofdstuk van de brief aan de Efeziërs wordt vermeld dat Hij verheven is boven alle overheden, machten, krachten en heerschappijen of welke andere naam die er mag bestaan (Ef. 1:21). Dit omdat Jezus opgewekt is uit de doden en vervolgens aan de rechterhand van God gezeten is (vs. 20). Sindsdien is alles aan Hem onderworpen (vs. 22).

Ook in Kolossenzen 2:15 lezen wij over Jezus als de Triomfator over de overheden en machten, die Hij openlijk te schande heeft gemaakt door over hen te triomferen. Dát past veel beter bij het beeld wat we ondertussen duidelijk voor ogen hebben van een triomferende overwinnaar, die zijn tegenstanders te kijk zet. Jezus Christus heeft sinds Zijn overwinning en hemelvaart de hoogste naam en de hoogste plaats (daar komen we nog op terug), de overwinning is compleet. Alle demonische machten zijn verslagen en Hij heeft ze openlijk tentoongesteld als verslagen vijanden. Zo heeft Hij hen meegevoerd in Zijn zegetocht naar de troon in de hemel, en ooit zal Hij hen voorgoed en voor altijd hun macht ontnemen en het zwijgen opleggen.

Doe dit tot Mijn gedachtenis

'(...) en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u is; doe dit tot Mijn gedachtenis' (1 Kor. 11:24).

Het Avondmaal aan de Tafel van de Heer is als het ware een brug die de hele geschiedenis van de kerk op aarde omspant. De ene pijler rust op de smadelijke kruisdood, de andere op de heerlijkheid van het komende Koninkrijk.

Het is een Tafel van:

- *herdenken* – tot Mijn gedachtenis.
- *gehoorzaamheid* – doe dit.
- *gemeenschap* – de drinkbeker van de zegening.
- *dankzegging* – Hij dankte.
- *getuigenis* – verkondig de dood van de Heer.
- *verwachting* – totdat Hij komt.

MOEDELOOS WORDEN: VERWIJTBAAAR OF NIET?

Gerard Kramer

Is het u wel eens opgevallen dat in alle plaatsen in het Nieuwe Testament waar sprake is van 'moedeloos worden', er steeds een *ontkenning* aan voorafgaat? Het gaat dus steeds over 'niet moedeloos zijn'. Je zou daaruit kunnen afleiden dat moedeloosheid iets is dat er bij ons als gelovigen niet moet zijn. Is moedeloosheid dan verwijtbaar? Moeten we het onszelf aanrekenen als we moedeloos zijn? Het wordt er niet simpeler op als ik u vertel dat in het werkwoord dat het vaakst voor 'moedeloos zijn' wordt gebruikt, Gr. *enkakeoo*, het woord *kakos* zit, en dat betekent 'slecht'!

Enkakeoo

Ik ben gaan grasduinen in een tweetal degelijke Grieks-Engelse woordenboeken. In beide zocht ik eerst Gr. *enkakeoo* op, het werkwoord dat in het Nieuwe Testament vijf keer voorkomt. Als betekenissen kwam ik tegen: 'zich onzorgvuldig gedragen in iets', 'iets verwijtbaar nalaten'; zijn motivatie verliezen om een wenselijk patroon, wenselijk gedrag of wenselijke activiteit vol te houden, vandaar 'zijn enthousiasme verliezen', 'ontmoedigd raken', 'bang worden'.

We gaan nu de plaatsen langs waar dit werkwoord voorkomt:

- Lukas 18:1 '... dat zij altijd moesten bidden en niet moedeloos worden'. Hieruit kun je afleiden dat bidden een probaat middel is tegen moedeloosheid.
- 2 Korinthiërs 4:1 'Daarom, nu wij deze bediening hebben, naardat ons barmhartigheid bewezen is, worden wij niet moedeloos'. Hieruit kun je afleiden dat het bewuste besef van ontvangen barmhartigheid – dankbaarheid dus – moedeloosheid kan voorkomen.
- Galaten 6:9 'Maar laten wij niet moedeloos worden in goeddoen; want te gelegener tijd zullen wij oogsten, als wij niet verslappen'. Hier maakt Paulus zelfs een woordspeling, door 'moedeloos worden' (waarin, zoals we zagen, het woordje 'slecht' zit!) te contrasteren met 'goeddoen'. Ook geeft hij aan dat 'niet moedeloos zijn' neerkomt op het bewuste wilsbesluit niet te verslappen.
- Efeziërs 3:13 'Daarom vraag ik [u] niet moedeloos te worden door mijn verdrukkingen voor u, die uw heerlijkheid zijn'. In deze plaats zit de sleutel in het woordje *daarom*. Waarover schrijft Paulus in het voorafgaande? Hij beschrijft daar het eeuwig voornemen, dat God heeft opgevat in Christus Jezus onze Heer, in Wie wij de vrijmoedigheid en de toegang

met vertrouwen hebben door het geloof in Hem. Wie zich ervan bewust is die vrouwelijke omgang met Hem te mogen hebben, heeft geen reden om moedeloos te worden!

- 2 Thessalonicenzen 3:13 'Maar u, broeders, moet niet moedeloos worden in goeddoen': zie bij Galaten 6:9. De gelovigen in Thessalonika kregen te maken met medegelovigen die weigerden voor hun boterham te werken. Dat demotiverende gedrag is geen voorbeeld van 'goeddoen', stelt Paulus, en dat laatste moest juist wel nagestreefd worden.

Athumeoo

Een woord dat ongeveer hetzelfde lijkt te betekenen, is Gr. *athumeoo*. Bij mijn lexicale zoektocht kwam ik op de betekenissen 'ontmoedigd zijn', 'moedeloos zijn', 'erg bang zijn', 'ontmoedigd raken en daardoor zijn motivatie verliezen'.

Dit werkwoord komt slechts eenmaal in het Nieuwe Testament voor:

- Kolossenzen 3:21 'Vaders, irriteert uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden'.

Degenen die hier het risico lopen moedeloos te worden, zijn de kinderen; zij zijn het onderwerp van de handeling 'moedeloos worden'. Maar het is duidelijk dat deze kinderen niets te verwijten valt als ze moedeloos worden, maar wel hun vaders! Dit vers is een aansporing aan het adres van de vaders om hun kinderen niet te irriteren (met onnodig gemopper, negatieve kritiek, onmogelijke eisen e.d.), en zo, wat hun vaderlijke verantwoordelijkheid betreft, moedeloosheid bij hun kinderen te voorkomen.

Hiertegenover staat het woord *euthumeoo*, 'goede moed houden', in

- Handelingen 27:22 'En nu dring ik er bij u op aan goede moed te houden', en in vers 25, 'Houd daarom goede moed, mannen'.
- Jakobus 5:13 'Is iemand welgemoed? Laat hij lofzingen'.

Niet moedeloos zijn, maar welgemoed. Hebben we daar niet heel veel reden toe? Dan mogen we ook een loflied zingen.

HET BOEK PREDIKER

DEEL 9 - EEN EN AL VLUCHTIGHEID

Ger de Koning

Pred. 3:22 | Conclusie

Dit vers is de conclusie. God is soeverein in Zijn besturing van alle aardse gebeurtenissen (verzen 1-15), Hij heeft een voornemen, zelfs in het toelaten van menselijke ongerechtigheid (verzen 16-20) en Hij houdt onze uiteindelijke bestemming in Zijn hand (vers 21). De Prediker heeft daardoor iets ingezien, hij is tot een bepaald inzicht gekomen, namelijk *'dat er niets beter is dan dat de mens zich verblijdt in zijn werken, want dat is zijn deel'*.

Wie zo tegen het leven aan kan kijken, kan met een zekere mate van tevredenheid en voldoening het leven beleven. Je loopt niet sikkeneurig rond en bent niet al mokkend bezig met je werkzaamheden, maar je *'verblijdt'* je in je *'werken'*. Wees blij dat je gezond bent en dat je werk hebt. Je hebt een zinvolle tijdsbesteding. Accepteer dat als het *'deel'* dat je van God krijgt.

Het gaat erom dat je nu van het leven geniet. Aan wat er na jou gebeurt, heb jij helemaal niets omdat je daar geen deel aan hebt. Besef dat een mens niet meer in deze wereld is gegeven dan zijn werk. Het besef daarvan zal je bescheiden maken en bewaren voor hoogdravende ideeën. Daarmee heb je een bron van grote tevredenheid aangeboord (1 Tim. 6:6-7).

Prediker 4 | Inleiding

Vanaf dit hoofdstuk gaat het om het samenleven van mensen, terwijl in de voorgaande hoofdstukken meer de persoonlijke ervaringen van de mens worden belicht. Het gedeelte van Prediker 4:1 tot Prediker 10:20 lijkt op het boek *Spreuken* met regelmatig uitspraken of stukjes over verschillende aspecten van het leven. In *Prediker 4* gaat het om diverse relaties waarin een mens staat, noodgedwongen of vrijwillig, of waarvan een mens bewust afziet.

Pred. 4:1-3 | Verdrukking zonder een trooster

Het onderwerp van vers 1 sluit aan op Prediker 3:16. De Prediker ziet *'opnieuw ... al de onderdrukking die er onder de zon plaatsvindt'*, waaraan hij nu een aspect toevoegt. Er is niet alleen veel onrecht, er is door dat vele onrecht ook veel verdriet. Daar komt nog bij dat er geen verbetering in die situatie te brengen of te verwachten is. Dat bezorgt ook nog eens frustratie, een gevoel van totale machteloosheid.

Als je jezelf gelukkig zou kunnen prijzen wanneer het je lukte ook maar één persoon uit de hand van zijn onderdrukkers te bevrijden, dan blijven er nog talloze situaties over waarin

dat niet mogelijk is. De macht ligt altijd bij de onderdrukkers. Macht is een broedplaats van onderdrukking. Macht verderft. Dat blijkt als hervormers de macht in handen krijgen. Zij veranderen vaak ook in tirannen.

Uitbuiting vindt ook in de zakenwereld plaats. Wereldwijd werken talloze armen, kinderen en hulpeloze mensen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in fabrieken tegen een hongerloontje en onder onmenselijke omstandigheden. Ze moeten wel, anders hebben ze helemaal niets. Soms wordt een fabriek ontdekt en worden mensen bevrijd, maar hoeveel zijn er nog waar dit gebeurt? En wat te denken van gezinnen waar de vader als een tiran tekeer gaat en niemand de moed heeft er iets van aan anderen te zeggen, zodat er geen troost gezocht kan worden? Denk ook maar eens aan vluchtelingen die opgejaagd worden door terroristische groeperingen. Wat een tranen zijn en worden er in al die situaties vergoten.

Dat is de wereld waarin wij leven. De Prediker geeft een ooggetuigenverslag van een soort ongerechtigheid die het leven als geheel domineert. Hij ziet het in zijn dagen en ieder die kijkt met de ogen van de Prediker ziet vandaag hetzelfde. Deze ongerechtigheid wordt niet stoïcijns gedragen, maar doet tranen vloeien (Ps. 119:136; Joh. 11:35; Hand. 8:2). Normaal wekken tranen medelijden op en wordt er getroost, maar daarvan is bij onderdrukkers geen sprake. Bij hen ontbreekt elk gevoel van medemenselijkheid en barmhartigheid.

De Prediker spreekt twee keer over het gemis aan troosters. De afwezigheid van troosters vergroot het lijden zeer. Je bent helemaal aan jezelf overgelaten en op jezelf aangewezen. Er is niemand die naar je omkijkt, niemand die ook maar iets om je geeft (Ps. 142:5). De Heer Jezus klaagt: *'Ik heb gewacht op medeleven, maar het is er niet, op troosters, maar ik heb ze niet gevonden'* (Ps. 69:21).

De doden zijn beter af dan de levenden (vers 2). Dit wordt gezegd zonder te denken aan het hiernamaals, maar alleen gezien vanuit het aardse perspectief. De doden hebben niets meer te maken met verdrukkers (Job 3:17-18). De levenden zijn de mensen die worden onderdrukt. Voor hen ziet het er somber uit. Zij zijn zonder hoop en zonder troost.

Godeloos verdriet, vaak als gevolg van teleurstelling in genot als levensdoel (het hedonisme), leidt tot zelfmoordverlangens. Het idee is dat het met de dood afgelopen is. De mens is echter geen dier. Een dier houdt op te bestaan als het sterft. Wanneer een mens eenmaal geboren is, komt er geen situatie van 'er-niet-meer-zijn'. Hij blijft eeuwig bestaan, hetzij in de hel, hetzij in de hemel, afhankelijk van het geloof in de Heiland Jezus Christus. Wie

Lees aub elke keer het tekstgedeelte erbij uit de HSV vertaling.

Hem kent, kan zeggen: *'Dit is mij tot troost in mijn ellende: dat Uw belofte mij levend heeft gemaakt'* (Ps. 119:50).

De doodgeboren en geaborteerde kinderen zijn beter af dan zij die iets hebben opgevangen van het leven onder de zon (vers 3). Zij kennen de boze werken van de verdrukken niet en ook niet het verdriet van de verdrukten. Dit soort verlangens om te zijn als zij, kan opkomen bij het zien van de grote ellende waarin mensen zijn. Bij de gelovige wekt het zien van deze ellende tegelijk het verlangen op om bij God te zijn.

Het onrecht dat we zien, zal bewerken dat we de wereld verafschuwen en dat God ons naar Zich toetrekt. Hierdoor kan God voor ons worden wat Hij werkelijk is: het rustpunt voor ons hart. Bij Hem zien we geen onrecht, want bij Hem *'is geen onrecht, geen partijdigheid en geen aanneming van geschenken'* (2 Kron. 19:7). Bij Hem, in Zijn tegenwoordigheid, zijn we niet bang voor het onrecht dat we overal waarnemen.

Pred. 4:4-6 | Zwoegen, luiheid en een hand vol rust

Een bijzondere vorm van verdrukking of onrecht die de Prediker heeft gezien bij het gadeslaan van mensen en wat zij doen, is afgunst of jaloezie (vers 4). Het dubbele gebruik van het woord *'al'* en *'alle'* geeft aan dat het gaat om elke vorm van zwoegen en bekwaamheid. Waar het om gaat, is dat zwoegen en bekwaamheid vaak het gevolg zijn van het verlangen om anderen de baas te zijn. We leven voortdurend in een staat van concurrentie.

Er is wel gesteld dat negen van de tien kantoormedewerkers last heeft van 'professionele afgunst' op collega's die naar hun mening meer schitteren of beter betaald worden dan zij. Dat drijft veel mensen ertoe om de ladder van succes te beklimmen: ze willen anderen overtreffen. Velen willen succesvoller zijn dan hun collega's of burens of vrienden. Ze willen gezien en erkend worden, bewonderd worden met de bewondering die anderen krijgen en waar zij jaloezie op zijn. Rivaliteit is een sterke kracht in mensen.

Wie afgunstig is, wordt onderdrukt door zijn eigen verkeerde gevoelens en motieven, want die beheersen hem. Hard werken en hoge doelstellingen komen maar al te vaak voort uit het verlangen de beste te zijn, om niet voor de ander te hoeven onderdoen. Rivaliteit en concurrentie voeren tot grote inspanningen en een elkaar het licht in de ogen niet gunnen. We zien dit bijvoorbeeld in de sport, in de politiek en in het zakenleven, en het komt ook in de gemeente van God voor.

Wie zichzelf een mislukking voelt, ontdekt in zijn hart deze vorm van jaloezie waarover de Prediker hier spreekt. Hij wordt onderdrukt door afgunst, de afgunst beheerst hem. In plaats van zich daarvan te bevrijden door tevreden te zijn laat hij zich erdoor overheersen. Deze na-ijver is een voedingsbodem voor bitterheid en wrok. Het enige resultaat dat iemand oogst van zijn zwoegen en de bekwaamheid die hij aan de dag legt, is dat anderen hem daarom benijden.

Het eerbetoon dat hij voor zijn prestatie krijgt, is vaak verkapt jaloezie. Wat heeft hij er dan helemaal aan? Even staat hij in de aandacht, maar men is zo uitgekeken op al zijn inspanningen, ze zijn *'vluchtig'*. Wat is het nettoresultaat van zijn prestaties? Niets meer dan wat het *'najagen van wind'* oplevert. Hij houdt er niets van vast en niets van over wat innerlijke vrede en genoegdoening geeft.

Kijk bijvoorbeeld eens naar de Olympische Spelen. Mensen worden aanbeden vanwege het winnen van een medaille. Maar hoe lang duurt die bewondering? En de eer die wordt geoogst, gaat altijd ten koste van een ander die een honderdste van een seconde langzamer was. De mensen die net zolang en net zo hard hebben getraind, maar net iets tekort zijn gekomen voor een medaille, mogen met een *'loservlucht'* naar huis. De winnaars mogen met een *'winnersvlucht'* naar huis en worden bij aankomst op het vliegveld en later in hun woonplaats bewierookt. Armoede troef!

Vers 5 is het tegenovergestelde van vers 4, terwijl er ook een duidelijke overeenkomst is. De dwaas moet niets hebben van dat fanatieke wedijveren en wordt gekenmerkt door totale onverschilligheid. Hij vouwt zijn handen samen, niet om te bidden, maar om duidelijk te maken dat hij niet van plan is zijn handen te gebruiken (Spr. 6:9-10; 24:33). Zijn luiheid is net zo fout als de jachtigheid van de streber.

Een luie dwaas verteert niet alleen wat hij *bezit*, maar ook wat hij *is*. Hij doet aan 'zelfkannibalisme'. Hij verliest de controle over de werkelijkheid en over zijn vermogen om te zorgen voor zijn levensonderhoud. Dit laatste is de overeenkomst met iemand die verteerd wordt door jaloezie, want zo iemand is ook de controle over de werkelijkheid kwijt.

Tegenover de twee voorgaande dwaalwegen – gedreven worden door jaloezie en luiheid – geeft vers 6 het enig goede alternatief: Laat je niet opjutten. Een overvolle agenda maakt misschien indruk, maar het maakt je ook kapot. Je loopt jezelf voorbij, je krijgt een hartinfarct en gaat dood. Wees ook niet lui, want dan verdien je geen brood en ga je ook dood. Er moet balans in het leven van een mens zijn.

Die balans is er bij de mens die net als de Prediker nuchter naar het leven kijkt. Wie tevreden is met *'een hand vol rust'*, doet niet mee aan de jacht om de beste te zijn en ook niet aan totale passiviteit. Ieder mens heeft gewoon op z'n tijd een beetje rust en ontspanning nodig. Daar heeft hij meer aan dan zichzelf eindeloos afbeulen. Een hand vol met rust vertolkt twee gedachten: die van bescheiden wensen en van innerlijke vrede.

Deze houding staat net zo ver van de dwaas met zijn zelfzuchtige luiheid af als van de streber die altijd jaagt naar het beste en hoogste. Hoe dwaas is het toch om je *'beide vuisten vol zwoegen'* te hebben, want het jagen naar resultaat is hetzelfde als het *'najagen van wind'*: je kunt er niets van vasthouden.

ADVERTENTIE

U hebt Mij verhoord

Een studie over Psalm 22

Verslag van de Conferentie Parijs 1957

Deze psalm heeft het kenmerk dat Christus voor de aandacht wordt geplaatst in Zijn oneindige lijden en de diverse vormen van lijden. Vooral in de hoogste vorm van lijden, namelijk het lijden van het door God verlaten worden, zonder welk lijden al het andere geen enkel gevolg voor ons zou hebben gehad.

ISBN/EAN: 978-94-91797-70-5; 60 bladzijden; Prijs: 3,90 Euro

Online uitgeverij
OudeSporen

VOLLEDIGE OVERGAVE

2 KORINTHIËRS 12:1-10

Johan Schep

'Mijn genade is u genoeg; want de kracht wordt in zwakheid volbracht'.

Overgave leidt tot overwinning over de zonde en tot innerlijke vreugde en rust (Fil. 4:6-7). Radicale overgave heeft als motto: Wees in geen ding bezorgd! Dat kunt u alleen maar doen, als u alles in uw leven overgeeft in het gebed. En dat met *dankzegging*: dat is om zo te zeggen de klap op de vuurpijl. God heeft dit of dat in mijn leven toegestaan en gaat het gebruiken om mij te vormen naar het beeld van Jezus Christus. En daarbij zal de vrede van God uw hart en uw gedachten bewaren in Christus Jezus. Volledige overgave leidt tot bovennatuurlijke rust en vrede. Zoek het bij de Heere Jezus, op elke andere plaats zoek je het tevergeefs. Let op de vrome en zie de oprechte, want het einde van die man of vrouw zal vrede zijn (Ps. 37:37).

De vrucht van volledige overgave

Anderen mogen misschien opscheppen over hun goede werken, over hun geschriften en prestaties, maar u kunt dat niet doen. Als u dat toch doet, dan zal de Heilige Geest u er indringend over aanspreken en u overtuigen van zonde, zodat u met berouw van dit alles zult afzien. Anderen wordt het misschien toegestaan veel geld en

rijkdom te verwerven, maar de Heere houdt u misschien wel arm omdat Hij u iets beters gunt dan goud. Namelijk een totale afhankelijkheid van Christus, wat Hem dan in de gelegenheid stelt om datgene te doen wat uzelf niet kunt. Hij wil dag in, dag uit voor u zorgen. Hij laat het misschien toe dat anderen worden geëerd en op een platform komen te staan, terwijl u onbekend blijft. Het kan ook gebeuren dat anderen groot worden, terwijl u klein wordt gehouden. De Heilige Geest zal met heilige liefde over u waken. Hij zal u aanspreken over uw houding, uw woorden, uw gevoelens en het verkwisten van uw tijd, terwijl anderen daar geen moment wakker van liggen.

Bedenk dat de Heere een oneindig soevereine God is, die het volste recht heeft te doen wat Hem behaagt met alles wat Hem toebehoort. Misschien zijn er wel 1001 dingen in Zijn relatie met u, die u nu niet begrijpt. Maar als u aan Hem bent toegewijd als Zijn dienaar, dan zal Hij u ook in Zijn liefde bewaren en u op overweldigende wijze zegenen. Neem nu deze beslissing in uw leven: Geef de Heere het recht uw lippen te verzegelen, uw handen te binden, uw ogen te sluiten en uw voeten te leiden op een manier waarvan anderen geen weet hebben. Als u zo vol bent van de levende, soevereine God en u zich in Hem verheugt, dan zult u genieten van Zijn bijzondere persoonlijke zorg en bemoeienis. Als de Heere zo werkt in uw leven, dan hebt u het voorportaal van de hemel gevonden. Dit is een woord dat diep door mijn eigen hart is gegaan. Want deze boodschap ontving ik eens van een dierbare broeder en vriend, die kortgeleden is thuisgehaald door de Heere.